

Sociální faktory procesu učení

Dimenze vlivu sociálního prostředí

- ◆ Modely, vzorce chování, postoje
- ◆ Cíle, požadavky (zaměřenost, charakter, náročnost)
- ◆ Motivace
- ◆ Očekávání (sebenaplňující předpověď, učitelovo vnímání žáka - Rosenthalův efekt)
- ◆ Podmínky procesu učení (optimální x ztížené, omezující x nevhodné, nepodnětné)
- ◆ Vliv na výkon – sociální facilitace, inhibice
- ◆ Sociální normy, pravidla, konformita

Interakce učitel - žák

Interakce učitel - žák

významný faktor VVP
různé kvality, podoby

Charakter vztahu ovlivňuje:

Osobnost učitele (např. pojetí role, očekávání, připravenost, vlastnosti, pohlaví, věk, diagnostické schopnosti aj.)

Osobnost žáka

Pedagogická situace (terén, praxe x přednáška, zkouška)

Příčiny nesprávného vztahu

nervozita, chyby v organizaci

špatná diagnostika, nespravedlivé hodnocení, nepřiměřené požadavky, nedůslednost...

neschopnost/absence sebereflexe

Učitel a jeho kompetence

- ◆ Vymezení pojmu učitel
- ◆ Typologie osobnosti učitele
- ◆ Učitelské kompetence
  - Vymezení pojmu
  - Oblasti učitelských kompetencí:
    - ◆ Projektivní
    - ◆ Realizační
    - ◆ Diagnostické
    - ◆ Třídně manažerské
- ◆ Dobrý učitel

Sebereflexe v učitelské profesi

◆ Sebereflexe

= uvědomování si obsahů vědomí, charakteristik osobnosti a výsledků jednání v konfrontaci s ideálním „Já“ a morálními normami

= vědomé sebepoznávání

má dualitní charakter (objekt i subjekt)

Profesionální sebereflexe učitele

Zamýšlení učitele nad jednotlivými stránkami jeho pedagogické činnosti,

je navozována seberefektivními otázkami:

popisné, hodnotící, kauzální, rozhodovací

Seberefektivní dovednosti

- ◆ percipovat, popisovat, hodnotit
- ◆ klást otázky
- ◆ nalézat odpovědi
- ◆ srovnávat aktuální a ideální Já
- ◆ odhalovat pravé příčiny jevů
- ◆ vyvozovat závěry pro své zdokonalování

Podmíněno:

- ◆ ochotou zabývat se sám sebou
- ◆ ochotou ke korekci postojů, chování
- ◆ osvojením seberefl. technik
- ◆ povahou vlastního Já
- ◆ úrovní ideálního a požadovaného Já
- ◆ specifikou osobnostních vlastností
- ◆ množstvím a charakterem podnětů k reflexi
- ◆ množstvím a charakterem zpětnovazebních informací (významná role vzájemné mezilidské komunikace)

Příklady seberefektivních technik

- ◆ Současné sebezpozorování
- ◆ Seberefektivní deníky
- ◆ Zprostředkované sebezpoznání (kolegové, video)
- ◆ Dějiny osobních úspěchů
- ◆ Osobní erb
- ◆ Autoevaluační dotazníky
- ◆ Studentské evaluační dotazníky